

LINN SKÅBER

TIL UNGDOMMEN

MONOLOGER

«Sjeldent god.»

Cathrine Krøger,
Dagbladet

ILLUSTRETT AV
LISA AISATO

pitch
FORLAG

INNHold

Forord	6	16. Om pappa, hamster og døden	125
1. Mamma var redd forrige fredag	11	17. Jeg tror	137
2. Peter Pan	17	18. Ettervekst	143
3. Hva jeg ønsker meg til konfen	25	19. Toget	151
4. Jentene	33	20. Sekser i livet	159
5. Hjertet mitt er en nedlagt kiosk	45	21. Rettferdighet og snowboardutstyr	163
6. Om jeg vil på hytta i helgen, mamma?	51	22. Når voksne snakker om kjærlighet, høres det så lett ut	173
7. Sykdommen	63	23. Smågodt for 7000 kroner	181
8. Komodovaran-jenta	69	24. Ungdomsfødsel	193
9. Richard	77	25. Matte og sjokolademelk	201
10. Å være femten år er som å gå på ski	85	26. Jeg så deg på insta	209
11. De skulle bare ha visst hvor kul moren min er	91	27. Jeg vil ikke mer	217
12. Feminist	101	28. Jeg er et rekkehus	225
13. Det skal lukte salami av hverdagene	107	29. Søppel, damer og tidlig morgen	231
14. Gutta er så sjukt kjekke nå om sommeren	113	30. Bær meg	237
15. Rumpa til Nina	119	31. Drømmer vi drømmer	245

2

PETER PAN

Mamma sier at jeg ligner på Peter Pan. Det gjør jeg ikke. Vi har samme navn. Jeg heter også Peter, men jeg er ikke som han.

Peter Pan er et eventyr. Peter Pan går med grønne klær og en dum hatt med fjær og er naiv og smiler. Nesten alltid. Jeg har vanlige bukser, lue og joggesko og smiler nesten aldri. Jeg er sann. Dette er virkelighet. Og i virkeligheten finnes ingen Tingeling, flypulver, gøyale unger eller magiske skoger. Jeg har en vanlig skog og denne trehesten her.

Stella. Hun har jeg ridd på siden jeg var seks år gammel. Nå er jeg 15. Utrolig nok.

Jeg er 15 år i huden, skjelettet, øynene, beina og armene, men ikke i hjertet. Hjertet er vel sånn cirka syv og et halvt. Der er vi nok like. Peter Pan og jeg.

For dere ser det ut som en bit tre, ikke sant? En pinne med et litt deformert hode. Jeg skjønner det. For ørene ble skåret ut av en treplanke en gang, av pappa, og hodet er ikke tredimensjonalt på noen måte. Ørene står etter hverandre, og øynene er tegnet på med sprittusj på hver side av hodet.

Jeg ønsket meg i utgangspunktet en vanlig hest, men sånn

ble det ikke. Det ble Stella. Laget i bua til pappa. Den er bra nok for meg. Stella har alltid vært bra nok for meg.

Det har blitt flauere å ri på henne, selvfølgelig. Selvfølgelig har det det. Det er søtere å se en ustø syvåring med is rundt kjeften og oppskrubbede knær ri av gårde mot butikken enn en femtenåring med kviser og lange føtter.

Blikkene. Følelsen.

Nå rir jeg bare på hytta, i skogen der, og av og til grytidlig om morgenen i skogen bak blokkene.

Det er rart hvordan alle unger bare godtar det der, å bare forsvinne? Jeg også, jeg godtar at det er dust å ri på Stella til butikken. Hvem bestemte det? Livet? De voksne? Som bare stille har gitt opp seg selv og trehestene sine og skogene sine og is-truten sin og bare stille og umerkelig har sluttet å le og drømme og leke til sakte å begynne å spille Fifa og late som om de ikke leker til ikke å leke i det hele tatt? Hvem bestemmer det? Hvem bestemte det? Når glemte de det?

Når glemte de hvor vakker en høstmorgen kan være når du løper innover i skogen med hesten din og dagen ennå ikke er i gang og solen treffer deg i ansiktet i striper og figurer gjennom bladene på trærne. Lyden av pusten din, og lyset i den pusten, når det damper ut av munnen din fordi det er litt kjølig nå tidlig i september. Men du er aldri kald. Aldri kald. For du er et barn og kjenner ikke været på den måten. Og lyngen under føttene dine i lillafarger som er evigvarende der innover i skogen blant grantrærne. Og du rir og rir på en trehest som for deg er levende og din beste venn, og du er aldri redd for å bli ensom igjen.

Sommerfuglene, de trøtte sommerfuglene som duver ved siden av deg der du løper, og fuglene og svanene og påfuglene og englene og hva det enn er, som du ser. På ordentlig. Og eventyrfossen og regnbuene og er det virkelig en jente med vinger? Er det det? Er det Tingeling?

Når glemte de dette? Eller enda verre, når bestemte de seg for å glemme dette? At dette ikke er sant? At hesten din er av tre? Når er den plutselig det?

Og du er i den evigvarende skogen og den er så stor og du

kan fortsette i full fart inn over blant mose og gress og tørre pinner som har falt av trærne. I evighet. Den tar ikke slutt, denne skogen. Ingenting skal ta slutt.

Stella galopperer og du er et barn. Et barn.

Det finnes ingen ende på skogen eller barndommen din. Gjør det vel?

Jeg ligner ikke Peter Pan. Jeg prøver, men det går ikke. Peter Pan trodde virkelig på at man slapp å bli voksen. Peter Pan trodde at skogen var evigvarende.

Jeg ser baksiden av kiosken i enden av skogen, den er så liten at jeg ikke tror det er sant. Skogen. Det er ingen påfugler og jenter med vinger her heller. Det er et par spurver hvis det er noe i det hele tatt.

Og det er kaldt. Det er september.

Jeg skal ikke ri mer. Jeg skal legge Stella ned i kjelleren nå.

Dette var vår siste tur.

Jeg er ikke dum. Jeg er ikke Peter Pan.

Jeg er Peter Faen.

3

HVA JEG ØNSKER
MEG TIL KONFEN

Hva jeg ønsker meg til konfen, onkel Roar?

At du ikke avbryter tante når hun snakker, eller driter henne ut foran alle i familien.

At du ikke ler av mamma som sorterer søppel.

At du ikke slår meg så hardt i skulderen når du møter meg, og spør om jeg har fått meg dame i det siste, eller om jeg kanskje er en liten homogutt.

At du slutter å kjøre det monsteret av en bil du har ned fra Holmenkollen og i tillegg klager over at det ikke er parkeringsplasser i Oslo sentrum.

At du behandler andre med respekt og ømhet, også rumen-erne, som du hater så mye fordi de driter i parkene, selv om du aldri har sett det, eller kan se dem fra villaen din. De jeg kjenner, som jeg har blitt kjent med, bruker i hvert fall toa-lettene som er satt ut i parkene.

At du ikke ler deg i hjel med den hese, kjipe latteren din når jeg har skrevet en oppgave om miljø og utvikling.

At du ikke mobber meg fordi jeg ikke har skjegg.

At du ikke banner og skriker om at alle flyktninger er terror-ister, uten å ha møtt en eneste en og ikke kjenner Selda og Ramee som jobber hardere enn noen av oss andre i klassen.

At du ikke ødelegger stemningen når familien er sammen fordi du driter ut alle og kaller dem uvitende, lite opplyste og naive bare fordi de ikke mener det samme som deg.

At du ikke klager over at du må betale skatt.

At du og tante skiller dere.

At du har det bra og tar imot vennligheten som blir gitt deg, selv om du ikke fortjener den.

At du flytter til Australia, Alta eller Kina.

At du ikke maser om at jeg må begynne å trene for å ikke bli en sånn pingle som faren min.

At du ikke himler med øynene når du treffer vennene mine.

At du ikke oppdrar kusinen og fetteren min så de blir sånn som deg.

At du ikke holder taler som er kjipe og slemme, skjult som gode råd og livsvisdom.

At du ikke provoserer meg så mye at jeg blir nødt til å lese opp dette i konfirmasjonen min.

Men utover det?

Penger, kanskje, så jeg kan ta med kjæresten min ut og spise middag. Andreas er så glad i indisk.

Jeg liker han jeg er
forelska i best når han har på
seg dress og fikler med
ermene nederst.

Som om noe er for stort
for han, og han blir mindre
og passer til meg.

5

HJERTET MITT ER EN
NEDLAGT KIOSK

Hjertet mitt er en nedlagt kiosk
ved en tom campingplass ved et vann.
Og det er vinter.

Det er tomme hyller på veggene og et par peanøtter på gulvet
og et krøllete kvikklunspapir som noen har glemt å kaste.
Ingen venner dytter og spurter etter hverandre ned til vannet.

Det er bare snøflak som faller på plattingen
og den tynne plystringen av vinden som sniker seg inn i
sprekkene mellom treplankene.

Det lukter ikke solkrem, toast og is her lenger.
Det lukter dritt. Det lukter dritt, vinter og savn.

Hjertet mitt er en nedlagt kiosk
ved en tom campingplass ved et vann.
Og en gang var det sommer her.

Det var kø foran kiosken og ungdommer det rant saltvann av
og alle hadde sol i øynene og krokanis i munnvikene
og noen snakket bergensk eller i hvert fall noe vestlandsdialekt
og du stod der, rett foran meg i køen, på plattingen
og ryggen din lignet på et sånt svaberg som sola skinner så fint på,
mellom skulderbladene.

Det smakte Lollipop og Carmex da du kyssa meg.
Nå smaker alt dritt. Det smaker dritt, vinter og savn.

Hjertet mitt er en nedlagt kiosk
på rommet mitt i en blokk.
Og det er vinter.